

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

#### สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

1.1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของชุมชน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีนโยบายกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง ข้อ 6 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากผู้แทนทุกภาคส่วน และข้อ 7 การนำความรู้มาส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้สอดคล้องกับการพัฒนาเด็กทุกด้าน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษา

1.2 ด้านบุคลากร พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของชุมชน ด้านบุคลากร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 10 ครูผู้ดูแล

เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ข้อ 12 ครูผู้ดูแลเด็กแจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กโดยเร็ว และข้อ 11 ครูผู้ดูแลเด็กปฏิบัติงานได้ตามความรู้ความสามารถ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 13 สัดส่วนเด็กต่อครูมีความเหมาะสม

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของชุมชน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 19 ห้องนอนได้รับการดูแลให้สะอาดมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสม ข้อ 20 ภายในอาคารได้จัดสภาพให้มีแสงสว่างจากธรรมชาติสม่ำเสมอทั่วห้องและเสียงอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป และข้อ 17 อาคารมีการดูแล รักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 21 เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมและมีเพียงพอ ข้อ 22 ห้องสุขาถูกสุขลักษณะ มีความสะอาดและมีจำนวนเพียงพอ

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของชุมชน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 24 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้นำเด็กมาเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 32 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาโดยทำให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย และข้อ 29 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 27 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 34 มีการให้คำแนะนำช่วยเหลือกรณีเกิดผลกระทบเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก ข้อ 35 การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อ 36 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประชุมชี้แจงปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนทุกปี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 37 วิทยากรท้องถิ่นนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดการเรียนการสอน

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของชุมชน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ 45 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็ก

ปฐมวัย ข้อ 42 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามศักยภาพ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และข้อ 41 แหล่งเรียนรู้ภายนอกเพื่อเป็นเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 39 การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ด้านบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ในแต่ละด้านดังนี้

3.1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการจัดอบรม/ศึกษาดูงานให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการประเมินภายนอกและการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ของการประเมินภายนอก และมีความพร้อมรองรับการประเมิน จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอมีความรวดเร็วยิ่งขึ้นโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ให้ความสำคัญและติดตามการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเคร่งครัด การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรื่องการจัดตั้ง ยุบ และการให้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

3.2 ด้านบุคลากร ควรกระตุ้นให้บุคลากรมีการตื่นตัวอยู่เสมอ สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ ออกนิเทศติดตามการปฏิบัติงาน ยกย่อง และมอบเกียรติบัตรให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานดี ให้ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถ สนับสนุนให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ และขออัตราครูเพิ่มให้มีสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนเด็กนักเรียน

3.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก จัดบริเวณให้ร่มรื่น สวยงาม ตกแต่งอาคารสถานที่ มีระเบียบ การรับบริการส่งเด็กที่ปลอดภัย จัดหาอุปกรณ์เครื่องเล่นกลางแจ้งให้เหมาะสมและเพียงพอแก่เด็กทุกวัย และอุปกรณ์เครื่องเล่นควรได้รับการตรวจเช็คทุกเดือน เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ ติดมุ้งลวดทุกห้อง จัดห้องเรียนให้เป็นสัดส่วน แยกห้องเก็บสื่อวัสดุอุปกรณ์ออกจากห้องเรียน โครงสร้างอาคารต้องมีความคงทน แข็งแรง และปลอดภัย ให้ความสำคัญในการจัดอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม สะอาด และไม่มีการรบกวน

3.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละท้องถิ่นบรรจุเป็นหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่ง่ายและเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของเด็กและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร

3.5 ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน ควรให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างความเข้าใจและประชาสัมพันธ์การบริหารจัดการให้กับผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่นได้รับทราบความเคลื่อนไหวเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร และบุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองทำให้การบริหารจัดการประสบผลสำเร็จ

3.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายประสานงานระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทุกระดับ ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

## อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ แขวงเมือง (2555 : 111) ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลในจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกามาศ จุฑรัมย์ (2552 : 106-107) ได้ศึกษาความคาดหวังผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในระดับก่อน ประถมศึกษา เนื่องจากว่าในอดีตที่ผ่านมา มักจะเลยไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในเด็กวัยนี้เท่าที่ควร แต่ในระยะหลังๆ นักการศึกษา นักจิตวิทยา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญวงการต่างๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มากขึ้น เพราะจากการค้นคว้าวิจัยพบว่า การปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กจะทำให้ได้ดีที่สุดในช่วงนี้ซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิต

1.1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีนโยบายกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากผู้แทนทุกภาคส่วน และมีการนำความรู้มาส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้สอดคล้องกับการพัฒนาเด็กทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราวุฒิ สีมารักษ์ (2555 : 118) ได้ศึกษาการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งนำไปใช้จ่ายเป็นค่าอาหารกลางวัน รองลงมาได้แก่ งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งนำไปใช้จ่ายเป็นค่าอาหารเสริม (นม) และการให้บริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็ก (อาหารว่าง) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีวิธีการจัดหา งบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยจัดทำแผนจัดหาพัสดुरายปี

1.2 ด้านบุคลากร พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง แจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กโดยเร็ว และครูผู้ดูแลเด็กปฏิบัติงานได้ตามความรู้ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาดา แขวงเมือง (2555 : 112) ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย พบว่า อยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการจัดอบรมและศึกษาดูงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จัดให้มีทุนเพื่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น สำหรับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ห้องนอนได้รับการดูแลให้สะอาดมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสม ภายในอาคารได้จัดสภาพให้มีแสงสว่างจากธรรมชาติสม่ำเสมอทั่วห้องและเสียงอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป และอาคารมีการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553 : 1-8) เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ดังนี้ 1) ด้านอาคารสถานที่ เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ตั้ง จำนวนชั้นของอาคาร ทางเข้า-ออกและประตูหน้าต่างตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ เป็นต้น 2) สิ่งแวดล้อม เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร เช่น แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพพื้นที่ภายในอาคาร วัสดุสภาพแวดล้อมและมลภาวะ เป็นต้น และ 3) ด้านความปลอดภัย เป็นการกำหนด

มาตรฐานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น การกำหนดมาตรฐานป้องกันความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นต้น

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฝางใต้ จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการประชาสัมพันธ์เพื่อนำเด็กมาเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาโดยทำให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดประเมิณผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราวุฒิ สีมารักษ์ (2555 : 118) ได้ศึกษาการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เด็กมีสุขภาพจิตดี และมีความสุข รองลงมาได้แก่ เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเด็กมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เด็กมีกล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฝางใต้ จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการให้คำแนะนำช่วยเหลือกรณีเกิดผลกระทบเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประชุมชี้แจงปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกกาญจน์ จันทรวงศ์ (2555 : 96) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประมวลผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนในรูปคู่มือการทำงานด้านชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ การรายงานผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนางาน และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงาน เป็นอันดับสุดท้าย

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอฝางใต้ จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามศักยภาพ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และแหล่งเรียนรู้ภายนอกเพื่อเป็นเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2553 : 53-58) มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย สร้างเครือข่ายความ

ร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้อง เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราวุฒิ สีมารักษ์ (2553 : 119) ได้ศึกษาการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงาน ร่องลงมา ได้แก่ มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานือนามัยโรงพยาบาล ศาสนสถาน และสถานับการศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ด้านบุคลากร และด้านความร่วมมือและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชณี ธาดา (2555 : 132) การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามสถานภาพด้านตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ในแต่ละด้านดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน สนับสนุนการบริหารงานให้สอดคล้องตามหลักสูตร ตามแผน และตามนโยบาย

3.2 ด้านบุคลากร ควรสร้างความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้น เพื่อร่วมกันบริหารจัดการการเรียนการสอน

3.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรมีระบบ สาธารณูปโภคให้ครบถ้วน มีมาตรฐาน มีความเหมาะสม มีความปลอดภัย โดยเฉพาะด้านระเบียง อาคาร ด้านอากาศถ่ายเท ด้านความพร้อมเวชภัณฑ์ยา ตลอดจนการลดภาวะเป็นพิษ

3.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาจัดการ เรียนการสอนให้เหมาะสม

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรประชุม พบปะ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ตลอดจนวิทยากร ท้องถิ่น และประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องร่วมกัน

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน อยู่ใน ระดับดีมาก แต่ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เป็นด้านที่มีระดับความคิดเห็นในการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงเสนอแนะ ดังนี้

- 1.1 ควรประชาสัมพันธ์การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชน ทราบ
- 1.2 การจัดสรรงบประมาณต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มากยิ่งขึ้น
- 1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีการเข้าร่วมในการ ประชุมแผนประจำปีต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา

### 2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ระดับความคิดเห็นในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เป็นด้านที่มีระดับความคิดเห็นในการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อทำการวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหมาะสมกับชุมชน ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
- 2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารต่อการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก